

До Народното събрание,
Комисия по гражданското общество и медии

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

ОТНОСНО Законопроекта за изменение и допълнение на Закона за достъп до обществена информация, сигн. 754-01-41

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА,

Предложението е с антикорупционна насоченост. Предлагаме на вносителите да оттеглят законопроекта или същият да бъде коригиран с цел избягване на бъдещо оспорване на промените пред Конституционния съд. Съображенията ни са следните:

Колкото и тровава да е сега процедурата за предоставяне на достъп до обществена информация (ДОИ), за близо 7-те години след създаването на Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ), този закон придоби популярност. Журналистите и обикновените граждани, активно подпомагани и от Програма достъп до информация, се научиха да го ползват. Утвърди се и съдебна практика по тълкуването и прилагането му.

В проектозакона определението за новосъздаденото понятие "информация от обществения сектор" (ИОС) изцяло се включва в определението за обществена информация (ОИ) по действащия чл.2 ал.1 ЗДОИ, но е специално по отношение на него. С чл.4 ал.4 и чл.6 ал.2 се провъзгласяват същата свобода за повторно използване на ИОС, както и при вече обичайния ДОИ. Повторното използване е регламентирано отделно в новосъздадената глава четвърта "Процедура за предоставяне на ИОС за повторно използване". Явявайки се специална, тази процедура съществено стеснява обхвата и възможностите за прилагане на ЗДОИ.

Отсега е ясно, че практическият резултат ще е съществено ограничаване правото на ДОИ. Бюрокрацията и съдилищата максимално ще се възползват от такава поднесена им на тепсия възможност отново плътно да спуснат сега леко повдигнатата информационна завеса за механизмите и документите за конкретни злоупотреби на длъжностни лица с високи постове, участващи в корупционни схеми. Наистина, досегашният ред за получаване на ДОИ се запазва по отношение на медиите, които не са организации от обществения сектор. Но разпоредбите на новите чл.42 ал.2 и ал.3 и целият чл.43, предлагани за останалите от сега задължените по ЗДОИ субекти, почти обезсмислят съществуването на този закон. Защото ако се подаде универсалното досега обикновено заявление за ДОИ, задълженото лице вече винаги ще може да реши, че информацията се иска за повторно използване. И съвсем "законно" да я откаже по новите правила в раздел II на глава IV. Така с въвеждането на понятието ИОС и със създаването на пречки за получаването на информацията чрез дублирането на основната процедура със специална правна уредба, се ограничава самият ДОИ.

Прокламираните в чл.6 ал.2 от проектозакона принципи при предоставяне на ИОС за повторно използване показват истинския очакван резултат. Те наистина изцяло съответстват на декларираните цели, но със знак минус. Защото възможността за повторно използване на ОИ и прозрачността се ограничават, въвежда се дискриминация при предоставянето на ДОИ, което ограничава и свободната конкуренция. Този проектозакон не въвежда разпоредбите на директива 2003/98/ЕС реално, но реално посяга върху основното конституционно право по чл.41 от Конституцията на Република България за достъп до информация. Ако целите му са наистина декларираните в него, той не би следвало да стеснява обхвата на ЗДОИ и **двукратно** да забавя процедурата, удължавайки срока за отговор от 14 календарни на 20 работни дни. Т.е., от 2 на 4 седмици.

Значително по-полезно би било в досегашния текст на закона еднозначно да се фиксират както процедурата по вземане на решение по заявлението, така и процедурата за търсене на отговорност от съответното длъжностно лице, ако наруши фиксираните правила. Добре би било в ЗДОИ специално да се подчертае, че мълчаливият отказ е наказуем. И още по-добре, ако на заявителя се предоставя решение по заявлението му с посочени лицата по чл.37 от ЗАНН. Т.е., лицата, овластени да съставят акт при непроизнасяне в срок или за друго нарушение на процедурата. Под заплахата да бъде действително глобен, всеки чиновник би повишил качеството на отговорите си. Което би довело до намаляване броя на жалбите до съда и до разтоварване на административните съдилища.

Посочените недостатъци улесняват корупционните практики и ако наистина са допуснати неволно, законопроектът може своевременно да бъде оттеглен или поне коригиран. За да се предотвратят и евентуални бъдещи конституционни дела.

Юлиян Чолаков
председател на сдружението

27.03.2007 г.